

familjen

Alkoholproblemen är avsevärda i de yngre generationerna. Knarket breder ut sig med katastrofal hastighet. Flera dödsfall till följd av överdoser heroin har rapporterats. Kriminaliteten växer, och antalet aborter ökar bland unga flickor.

Mycket tack vare ett dramatiskt TV-program i december i fjol har blickarna även riktats mot pornografin, ungdomsprostitutionen och andra vedervärdiga företeelser i sexträskets bottenlam. Samtidigt har man kunnat avnjuta förra decenniets extrema sexliberalers tragikomiska reträtt – ekiperade i mollskinnsvästar och till de dämpade tonerna av "Ich hatt' einen Kameraden" – från sina framskjutna skyttegravspositioner, varifrån de med en lidelse som varit värd ett bättre syfte bekrigat alla kamouflerade erotikmål. De prostituerades människovärde krävs tillbaka, och det är i och för sig alldeles utmärkt.

Alltför många ungdomar har hamnat på livets skuggsida, trots att solen skiner klarare än någonsin över välståndssveriges marmorfasader. Hur har det kunnat bli så? Varför super Jepparna?

Det finns en gemensam nämnare för merparten av de unga människor som hemfallit åt asociala beteenden. Det är att de haft tragiska, djupt disharmoniska familjeförhållanden.

Det är inte i första hand ungdomarna som skall kritiseras därför att de kommit på sned i tillvaron. De har det inte alltid så lätt. Är det konstigt att den tonåring, som dagligen får höra av morsan att hans födelse var det som fördärvade hennes tillvaro, trivs bättre och t o m anser sig finna större mänsklig ge-

menskap i knarkarkvartarna och bland ölande kompisar på tunnelbanestationerna än i ett hem som inte är något hem?

I dag identifieras offren för den klappjakt, som en del vänstergrupper länge utövat på familjen som institution. Enligt socialistiska samhällsförbättrare är den mest någonting som stimulerar prylkonsumtion, egoism, mänsklig isolationism och social segregation och som försvårar omvandlingen av samhället till en enda kollektiv, promiskuös storfamilj.

Skepsisen gentemot familjen är mera spridd än många kanske tror. Indirekt kommer den till uttryck när exempelvis en person i TV förfasar sig över ungdomsprostitutionen och vredgat efterlyser effektiva motåtgärder från samhället.

Från samhället? Förall del, men från föräldrarna då? Det sägs det ingenting om. Men har inte också de ett ansvar för sina barn, vilka gunås aldrig bett om att få komma till världen?

Visst har samhället ett ansvar. Samhället skall ge familjerna praktiska möjligheter att fungera så att barnen, i synnerhet innan de uppnått skolpliktsåldern, får rikligt med värme och omvårdnad. Men det skall komma från föräldrarna. Där kan samhällets kollektiva ömhetsinstitutioner bara bli ett undermåligt surrogat.

Åtskilliga familjer ger sig mer eller mindre hämningslöst hän åt materialism och försummar att ge barnen mänsklighet och tid. Det bör sägas rent ut att de därmed sviker sina förpliktelser. Barnen har rätt att kräva omsorg. Och föräldrarna är skyldiga att skaffa sig åtminstone någon hum om hur det går till att hantera barn.

En bilförare som framför sitt fordon i onyktert tillstånd mister förfoganderätten över det. Häxan som maniskt beskyller sin son för att vara roten till allt hennes onda får behålla vårdnaden av honom. Han betraktas fortfarande som "hennes". Men ingen kan äga en annan persons liv, på sin höjd disponera över det medan vederbörande är omyndig. Den rätten bör i större omfattning än hittills fräntas de föräldrar som exempelvis grovt misshandlar sina barn fysiskt eller som på annat sätt demonstrerar sin inkompetens som fostrare – inte primärt av allmänpreventiva skäl utan av hänsyn till barnet. Det är barnets väl och ve som måste vara det avgörande, precis som vid vårdnadskonflikter i samband med skilsmässor.

Hur vågar han födas, skrev Hjalmar Gullberg en gång om Jesus Kristus. Den frågan kan i dag med fog ställas till många potentiella folkhemsbarn.

Hur vågar de?

Matti Häggström